

isio 2010 info

Informiranje in Svetovanje
v Izobraževanju Odraslih

Pred vami je druga številka skupnega časopisa štirinajstih slovenskih svetovalnih središč za izobraževanje odraslih – INFO ISIO 2010. Svetovalna središča za izobraževanje odraslih v vseh slovenskih regijah odraslim **ponujajo informiranje in svetovanje, povezano s katerimkoli vprašanjem o izobraževanju in učenju odraslih. Njihove storitve so brezplačne.**¹

Izobraževanje in pridobivanje novega znanja sta stalnici sodobnega življenja. Z znanjem in spretnostmi, ki si jih pridobivamo v izobraževanju in spopolnjevanju, smo bolj opremljeni za spoprijemanje z vsakodnevnimi izzivi, ki nam jih prinaša življenje. V času gospodarske krize, ki bo po napovedih trajala še naprej, je izobraževanje še posebej pomembno. Z dodatnim znanjem smo bolj konkurenčni za ohranitev delovnih mest in za zaposlitev na novih delovnih mestih, ki so na razpolago. Izobraževanje je vse pomembnejše tudi za vključenost v družbo in aktivno udeležbo v različnih dogodkih vsakodnevnega življenja.

V Sloveniji imamo raznovrstno ponudbo izobraževanja odraslih. Izobraževanje odraslih ponuja možnosti za pridobitev izobrazbe na višji stopnji od že dosežene (pridobitev formalne izobrazbe) in krajše oblike spopolnjevanja in usposabljanja za delo in osebni razvoj (neformalno izobraževanje). Nekatere od teh možnosti vam predstavljamo v časopisu, ki je pred vami. Pri prispevkih so v okvirčkih navedene tudi spletne povezave, kjer lahko poiščete še dodatne informacije. Poleg tega boste lahko med posameznimi prispevki prebrali tudi kratke zgodbe odraslih, ki so se odločili za izobraževanje in učenje in ga tudi uspešno zaključili. Morda bo njihova zgodba spodbudila tudi Vas, da se vključite v katero od ponujenih oblik izobraževanja in učenja. Pri odločanju Vam lahko pomagajo izkušeni svetovalci iz svetovalnih središč za iz-

obraževanje odraslih, ki vas lahko spodbujajo in podpirajo tudi med potekom izobraževanja.

Vsa svetovalna središča za izobraževanje odraslih si še posebej v septembru prizadevajo, da bi z različnimi promocijskimi dogodki na različnih krajih (v nakupovalnih središčih, v knjižnicah, na ulici in drugod) čim bolj približala informacije o možnostih za izobraževanje odraslih kar najširšemu krogu ljudi. **Letos jih boste v vaših krajih srečevali na različnih mestih od srede, 22. septembra, pa do vključno petka, 24. septembra, ponekod pa tudi še kasneje.** Kje v vašem kraju jih boste našli, si lahko ogledate na spletni strani www.acs.si, na spletni strani www.isio.acs.si pa najdete tudi vse kontaktne podatke za vam najbližje svetovalno središče za izobraževanje odraslih.

Tanja Vilič Klenovšek in Andreja Dobrovoljc
Andragoški center Slovenije

KAZALO

Centri vseživljenjskega učenja	2
Učenje za življenje	3
Učenje računalništva	3
Kako nadaljevati izobraževanje po daljši prekinutvi	4
Ko se nam učenje zatakne... ..	5
Kaj je novega v formalnem srednješkem in višješolskem izobraževanju odraslih?	6
Novosti v visokoškolskem izobraževanju odraslih	8
Priznavanje in vrednotenje predhodno pridobljenega znanja	9
Razvoj poklicne kariere in novi poklici	10
Možnosti izobraževanja za zaposlene	11
Svetovanje in izobraževanje za zaposlene	12
Možnosti izobraževanja za brezposelne	13
Možnosti sofinanciranja izobraževanja	14
Svetovalna središča za izobraževanje odraslih	16

¹ Od leta 2008 pa do 2013 njihovo dejavnost financirata Evropski socialni sklad (85 %) in Ministrstvo za šolstvo in šport (15 %), zato sta na vseh straneh časopisa tudi uradna znaka teh organizacij

Centri vseživljenjskega učenja

Veliko možnosti izobraževanja odraslih v Sloveniji ponuja 14 Centrov vseživljenjskega učenja, ki so zastopani v vseh regijah. Njihovo delovanje sofinancirata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije.

Centri VŽU predstavljajo mreže partnerskih organizacij v posamezni regiji, ki s skupnim delovanjem v okviru projekta podpirajo uresničevanje ciljev vseživljenjskega učenja, izenačujejo in povečujejo možnosti za učenje za vse prebivalce ter na ta način prispevajo k osebnemu in poklicnemu razvoju posameznika. Pri tem velik poudarek namenjajo novim, sodobnejšim in vsestranskim pristopom k pridobivanju znanja, spretnosti in kompetenc, zlasti neformalnim oblikam učenja, ki so podprte z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, e- in multimedijijskimi gradivi in viri ter potekajo pod mentorstvom usposobljenih strokovnih kadrov.

Posamezni Centri VŽU so si sicer zastavili različne, svojemu okolju in potrebam lokalnega prebivalstva prilagojene, vizije delovanja in poslanstva, kljub temu pa imajo vsi centri nekaj skupnih točk oz. dejavnosti:

Na sedežu Centra VŽU in na posameznih dislokacijah pri partnerskih organizacijah ponujajo kot osnovno dejavnost **Informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih – ISIO**, kjer lahko odrasli dobijo vse odgovore na vprašanja v zvezi z izobraževanjem.

Vsi Centri VŽU so v svojih regijah vzpostavili več **Točk vseživljenjskega učenja (TVŽU)**, ki so namenjene predvsem organiziranemu samostojnemu učenju s pomočjo računalnika, interneta in multimedijijskih gra-

div. Udeležencem je na voljo široka paleta učnih gradiv za učenje tujih jezikov, računalništva ter s številnih drugih področij za osebno ali poklicno rast in razvoj (zdrav življenjski slog, podjetništvo, kultura, šport...). Pomoč in podporo pri samostojnem učenju, iskanju gradiv in načrtovanju učnega napredka udeležencem ponujajo usposobljeni mentorji in svetovalci.

Centri VŽU imajo tudi vzpostavljene **spletne portale**, ki omogočajo brezplačen dostop do gradiv za samostojno učenje, ponujajo različne informacije o dejavnostih in aktivnostih v okviru CVŽU ter možnosti zastavljanja vprašanj v zvezi z izobraževanjem, zaposlovanjem ipd.

Pod okriljem Centrov VŽU so ponekod vzpostavljena informativna mesta ali kotički **Centra za informiranje in poklicno svetovanje (CIPS)**, ki se osredotočajo na poklicno svetovanje, **Bozre znanja**, ki ponujajo najaktualnejše informacije o ponudbi in povpraševanju po najrazličnejših znanjih in **mobilne svetovalne službe**.

Centri VŽU na svojih točkah organizirajo **delavnice in izobraževanja** za aktivno državljanstvo, motivacijske delavnice za spodbujanje e-učenja, podjetniške delavnice, okrogle mize, posvete, prireditve ter druge dejavnosti in aktivnosti, ki so namenjene spodbujanju in razvoju kulture vseživljenjskega učenja na vseh ravneh družbenega življenja in za vse ciljne skupine.

Vse dejavnosti Centrov VŽU so **brezplačne** in odprte za vse, ki iščejo nove, drugačne poti do znanja in se zavedajo pomena učenja za življenje.

Franja Centrih
Svetovalno središče Žalec

CVŽU – Centri vseživljenjskega učenja

- **CVŽU Dolenjska** www.cvzu-dolenjska.si
- **CVŽU Gorenjska** ucenje.cvzu-gorenjske.si
- **CVŽU Koroška** www.cvzu-koroska.si
- **CVŽU Ljubljanske urbane regije - LUR** www.cvzu-lur.si
- **CVŽU Notranjsko-Kraške regije** www.cvzu-krasno.si
- **CVŽU Obalno-Kraške regije** www.ok-tocka.si
- **CVŽU Podravje** www.cvzu-podravje.si
- **CVŽU Pomurje** www.cvzu-pomurje.si
- **CVŽU Posavje** www.cvzu-posavje.si
- **CVŽU SAŠA** www.vzu.si
- **CVŽU Savinjska** www.cvzu-savinjska.si
- **CVŽU Severne Primorske** www.lung.si
- **CVŽU Zasavje** cvu.gess.si
- **CVŽU Zgornje Podravske** www.cvzu-zgornjepodravje.si

Učenje za življenje

Novo znanje nam vedno odpira nova vrata in prinaša nove možnosti. Neformalno učenje je tisto, ki ne prinaša spričevala ali diplome, pridobimo pa veliko koristnega znanja za življenje in vsakdan. Takšno učenje je sproščeno, prilagojeno našim željam in potrebam ter času. Učimo se lahko kadarkoli in kjerkoli.

Takšno učenje je možno v središčih za samostojno učenje, ki se izvaja na večini ljudskih univerz. Opremljena so z vso potrebno multimedijsko tehnologijo, ki vam omogoča zanimivo in brezplačno samostojno učenje. Učna gradiva v središčih uporabljate samostojno, na voljo pa vam je tudi pomoč mentorjev, ki vam bodo strokovno pomagali in vas spodbujali. Na voljo so vam multimedijški programi za samostojno učenje in utrjevanje jezikov, različni priročniki, slovarji, strokovna literatura, programi za utrjevanje fizike in matematike, program desetprstnega slepega tipkanja, samostojno učenje Worda

in drugih računalniških programov ter program »Kam in kako«, s katerim odkrivате svoje poklicne interese.

Prav tako različna znanja nudijo Centri vseživljenjskega učenja, preko svojih portalov, kjer so vsa e-gradiva, npr. s področja zaposlovanja, podjetništva, računalništva s priročniki, gradiva za osebni razvoj, komunikacijo, zdravje, o Evropski uniji in druga.

Uporaba e-gradiv je brezplačna. Za dostopanje do e-gradiv pri nekaterih centrih vseživljenjskega učenja potrebujete uporabniško ime in geslo, ki ga prejmete na sedežu institucije, ali pa se preprosto le registrirate.

Zdaj pa samo še sedete pred računalnik, poiščete katerikoli center vseživljenjskega učenja in črplate novo znanje ter seveda uživáte. Veliko novega znanja vam želimo!

*Biserka Plahuta
Svetovalno središče Velenje*

Učenje računalništva

Memorandum o vseživljenjskem učenju (2000) določa informacijsko pismenost kot eno od temeljnih spretnosti, ki je potrebna za aktivno sodelovanje v družbi.

Izobraževalne organizacije, ki izobražujemo in usposabljammo odrasle, izvajamo različne programe računalniškega opismenjevanja. Eden izmed njih je 60-urni program **RAČUNALNIŠKO OPISMENJEVANJE ODRASLIH**, ki ga financirata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za šolstvo in šport. **Za udeležence je udeležba seveda brezplačna.**

Temeljni namen programa je popularizirati in spodbuditi splošno računalniško pismenost med odraslimi, omogočiti vsem kar najbolje uporabljati osebni računalnik in spoznati prednosti njegove uporabe ter ponuditi osnovno računalniško usposabljanje, ki bo omogočilo aktivno vlogo v informacijski družbi vsem ne glede na starost ali doseženo izobrazbo.

Udeleženci v programu spoznajo osnovne komponente računalnika in razumejo nekatere osnovne pojme informacijske tehnologije, se naučijo uporabljati osnovne funkcije osebnega računalnika in operacijskega sistema, organizirati in upravljati z nosilci podatkov in datotekami, pisati, oblikovati in tiskati besedilo ter uporabljati glavne spletne storitve in elektronsko pošto.

Vključujemo širši krog udeležencev, med njimi posebno pozornost namenjammo tudi starejšim, ki jih vključujemo v različne projekte, kjer jih računalniško opismenimo, ali pa so ti projekti namenjeni izključno njim in sicer:

- Stari starši in vnuki
- Računalniška pismenost za odrasle
- Center vseživljenjskega učenja Podravje in v okviru tega brezplačne poletne računalniške delavnice, v katere vključujemo tudi ljudi s posebnimi potrebami
- Središče za samostojno učenje, kjer starejši nad 55 let predstavljajo 60 odstotkov vseh udeležencev.

Delo poteka v sproščnem vzdušju, izpostavljammo posameznikove sposobnosti, uspehe in tako dvigamo samozavest. Vsak uspeh nagradimo s pohvalo. Poudarjamo pomen posameznikove volje za učenje – vsak se lahko nauči vsega, če le hoče. Leta niso nobena ovira. Čisto vsi ste dobrodošli.

*Mateja Hlupič in Dušan Šilak
Svetovalno središče Ptuj*

Kako nadaljevati izobraževanje po daljši prekinitvi

Včasih je veljalo, da sta otroštvo in mladost rezervirana za šolo, pridobivanje znanj, v odraslosti pa ta znanja uporabljamo pri svojem delu. Navade in prepričanja je zelo težko spreminjati in tako se mnogi še vedno oklepajo prepričanja, da šola in učenje nista za odrasle. Vendar pa se odrasli pogosto po več letih dela odločijo, da želijo pridobiti poklic, ki ga v mladosti zaradi različnih razlogov niso uspeli, zamenjati poklic, ker jim zdajšnji ne ustreza več, pridobiti višjo stopnjo izobrazbe, s katero bodo zadržali delovno mesto ali napredovali v službi, oziroma dodatna znanja, ki jih potrebujejo za delo, poklic ali osebni razvoj.

Odločitev za izobraževanje nikoli ni lahka, še posebej pa ne v primeru, če je od zadnjega šolanja minilo deset, dvajset, morda celo trideset let. Odrasli, ki se vključujejo v izobraževanje, so pogosto prisiljeni iskati različne rešitve zaradi pomanjkanja časa, družinskih obveznosti, težav s prevozi ali varstvom otrok, neugodnega delovnega časa, slabše socialne oz. ekonomske situacije in drugih ovir. Kar preveč pogosto pa je prav pri tistih, ki so s šolanjem »opravili« že davno, **močno prisoten strah**, včasih pa kar odpor do šolanja in učenja. Strah odraslih pred šolo se hrani s spomini in izkušnjami iz rednega šolanja, ki včasih niso prijetni. Ob razmišljanju o ponovni vključitvi v izobraževanje pogosto oživijo morebitni nesporazumi z učitelji, prav tako težave z učenjem, slabe ocene... Odrasli, pri katerih je od zaključka ali prekinitve šolanja minilo že veliko let, **so pogosto negotovi, zdi se jim, da so prestari za učenje, da ne znajo več misliti ali se učiti in zelo jih skrbi, da bodo (ponovno) neuspešni.**

Nekateri odrasli znajo dileme in težave ob ponovnem vključevanju v izobraževanje rešiti sami. Veliko pa je taktih, ki potrebujejo dodatne vzpodbude in pomoč. **Svetovalna središča za izobraževanje odraslih** lahko v takšnih primerih posameznikom veliko pomagamo. Razložimo

Od 15. septembra do 14. oktobra 2010 je odprt **razpis za priznanja Andragoškega centra Slovenije (ACS)** za promocijo učenja in znanja. Vabimo vas, da si ogledate spletno stran, na kateri je predstavljenih 164 dobitnikov priznanj iz obdobja 1997-2009: tvu.acs.si/priznanja/dobitniki. Morda je tudi v vašem okolju posameznik, skupina ali ustanova, ki je z lastnim učenjem ali/in strokovnim delom lahko za zgled drugim. Razpisna dokumentacija vam je na voljo na naslovu tvu.acs.si/priznanja ali na ACS (telefon 01 5842 560).

jim, **da so odrasli pri izobraževanju lahko zelo uspešni in motivirani.** Njihovi cilji so bolj jasni, po domače bi rekli, da vedo, zakaj se učijo. Učijo se lažje, ker imajo bogate osebne in poklicne izkušnje. Nova znanja povezujejo s prakso, s tem kar delajo in znajo. **Pomagamo jim pri odkrivanju njihovih poklicnih in osebnih interesov** ter pri iskanju in zbiranju informacij o posameznih programih. Posredujemo jim **informacije o možnostih sofinanciranja izobraževanja** in jim pomagamo izpolnjevati razpisne dokumentacije in druge obrazce. Razložimo jim, da se **izvajalci izrednega izobraževanja prilagajajo potrebam in pogojem odraslih.** Ob vpisu v javnoveljavne programe lahko odrasli **oddajo vlogo za priznavanje predhodno pridobljene izobrazbe**, pa tudi neformalno pridobljenega znanja. S tem si zmanjšajo obveznosti, trajanje izobraževanja in seveda tudi stroške. Predavanja so praviloma organizirana v popoldanskem času ali ob koncu tedna in najpogosteje niso obvezna. Odrasli, ki predavanj ne morejo ali ne želijo obiskovati, se na podlagi individualnega izobraževalnega načrta lahko odločijo za **vodeno samoizobraževanje**, kjer si tempo opravljanja izpitov določijo sami. V izrednem izobraževanju ni neopravičenih ur, prav tako ne graj in ukorov. Nesporazumov med predavatelji in udeleženci ni, kar izhaja iz dejstva, da sta **predavatelj in udeležec programa v enakovrednem položaju in imata skupen cilj.** Za uspeh se morata potruditi oba. Odrasli udeleženci izobraževanja se praviloma dobro pripravijo na izpite in jih po večini brez težave opravijo. Včasih pa vendarle nastopijo težave pri posameznih predmetih, običajno matematiki ali tujem jeziku. Udeleženci izrednega izobraževanja, ki so prijavljeni na Zavodu RS za zaposlovanje, lahko po vsej Sloveniji koristijo **brezplačno učno pomoč** pri splošno-izobraževalnih predmetih, v svetovalnih središčih pa jim ves čas stojimo ob strani z vzpodbudami ter navodili in nasveti, **kako spremeniti in izboljšati svoje učne strategije in tehnike.**

V obdobju novih tehnologij, hitih sprememb in hitrega načina življenja je zelo pomembno, da smo v koraku s časom, da sledimo novostim na različnih področjih. To pomeni, da se je potrebno nenehno učiti. Velja si zapomniti, da **je za učenje vedno pravi čas**, samo vzeti si ga moramo. Sposobnost in inteligenca sta za učenje vsakakor pomembna, še bolj pomembni pa so prava želja, samozavest in **VZTRAJNOST.** S slednjo brez večjih težav opravimo še tako težke naloge in izpite!

Valentina Uran
Svetovalno središče Zasavje

Ko se nam učenje zatakne...

Svetovalno središče za izobraževanje odraslih obiskuje veliko odraslih, predvsem tistih, ki želijo nadaljevati izobraževanje. Velikokrat so že odločeni oziroma motivirani za učenje, kar izvira iz njihove lastne želje ali vzpodbud delodajalca, Zavoda za zaposlovanje ipd.

Kljub temu da je njihova samomotivacija za učenje že prisotna, lahko kasneje prihaja do učnih težav. Razloge gre iskati v različnih dejavnikih, naša praksa pa je pokazala, da učne težave pri motiviranih posameznikih nastopijo predvsem pri učenju vsebine, ki jim je delala težave že v času rednega šolanja. Velikokrat je tu prisotno tudi pomanjkanje samozavesti.

Z učno pomočjo lahko pomagamo pri poznavanju in možnosti uporabe ustreznih učnih strategij, odkrivanju prednosti in pomanjkljivosti udeleženčevega znanja, njegovih močnih in šibkih področij. Tako lahko učne težave odpravljamo na različne načine, vedno pa je potrebno najprej odkriti njihov izvor. Ena od rešitev je postopnost pri reševanju, kjer izhajamo iz praktičnega primera (npr. začnemo reševati lažje naloge in prehajamo na vedno težje).

Izredno velikega pomena je tudi dobro upravljanje s časom in informacijami, kajti večina odraslih, ki ponovno vstopa v izobraževanje, ima poleg šole še službo in družino.

Ker se skozi izobraževanja velikokrat pojavi dvom o nadaljevanju ali zaključku izobraževanja, je pomembno tudi vzpodbujanje pri vztrajanju v procesu učenja ter odkrivanju možnosti pri premagovanju ovir.

Gospa Justina Žele je prvič prestopila prag Svetovalnega središča v Postojni leta 2004. Želela je spremeniti način svojega življenja, želela je doseči nekaj več. Po predstavitvi različnih programov in izvajalcev se je na podlagi svetovanja odločila za vpis v program ekonomskega tehnik, ki ga je izvajala Ljudska univerza Postojna. Izobraževanje je, kljub izraženi bojazni in vprašanju ali bo zmogla, uspešno zaključila v določenem roku. Uspešen zaključek programa, pridobitev novega poklica, pridobljena samozavest in motivacija za nadaljevanje izobraževanja so botrovali odločitvi in vpisu na Ekonomsko fakulteto v Ljubljani - Visoko poslovno šolo smer računovodstvo, ki deluje na Ljudski univerzi v Postojni. Izobraževalna pot ge. Justine Žele zahteva veliko vložene truda ter odpovedovanja trenutnim zadovoljstvom, vendar jo bosta bližajoči se zaključek študija in diploma pripeljala do vzdrževanja osebne ustvarjalnosti in sposobnosti reševanja sprotnih izzivov, ki jih v življenju posameznika nikoli ne zmanjka.

*Tina Bazjako in Breda Podboj
Svetovalno središče Postojna*

Ivana Nikolić

Izjava

Na Andragoškem zavodu Maribor sem že šestokrat potrkala na vrata pisarne svetovalnega središča. Že tri leta sem namreč vključena v osnovnošolsko izobraževanje odraslih. Odkar sem vključena v šolo za odrasle, gledam na življenje drugače in enostavno se bolje počutim. Mislim, da bom s šolanjem nadaljevala, saj bi si rada pridobila prvi poklic. O izbiri poklica sem se že posvetovala s svetovalko Alenko Sagadin Mlinarič. Rada bi postala romska pomočnica, saj imam rada otroke in bi jim rada predstavljala dober zgled za učenje. A še pred tem si moram pridobiti prvi poklic. Torej me čaka še dolga pot učenja. V Svetovalnem središču Maribor sem iskala vse mogoče informacije, ki so povezane s šolo in tudi z življenjem nasploh. Na zadnjem pogovoru sem se s svetovalko pogovorila o izbiri poklica, načinu šolanja ipd. O vsem tem se mo-

ram pogovoriti tudi na zavodu za zaposlovanje, saj sem odvisna od njihove naporitve v program. Imam pa to srečo, da imam tudi na mariborskem zavodu za zaposlovanje krasne svetovalke, to sta Suzana Kotnik in Alenka Borovšak.

Če se spomnim nazaj, sem bila najbolj presenečena, ko me je svetovalka osebno spremljala na upravno enoto in mi pomagala razumeti zahtevne upravne postopke. A danes to zmorem tudi sama, saj obiskujem tudi središče za samostojno učenje.

Kaj je novega v formalnem srednješolskem in višješolskem izobraževanju odraslih?

Konec junija je izšel sicer vsakoletni razpis za **vpis odraslih**, v katerem so objavljeni tako programi nižjega in srednjega poklicnega, srednjega tehniškega oz. strokovnega izobraževanja, poklicno-tehniškega izobraževanja odraslih kakor tudi enoletni programi poklicnih tečajev. Razpis ponuja najosnovnejše podatke o tem, kakšna je ponudba programov po regijah in tudi po tipu izobraževalnih ustanov na področju izrednega poklicnega in strokovnega izobraževanja.

Praksa kaže, da se nemalokrat triletni programi srednjega poklicnega izobraževanja v različici izobraževanja odraslih izvedejo v dveh šolskih letih; programi srednjega strokovnega izobraževanja pa praviloma v treh šolskih letih. Število let izobraževanja je odvisno tudi od predhodne izobrazbe in izdelanega individualnega izobraževalnega načrta.

Za odrasle z zaključeno štiriletno srednjo šolo ali za tiste, ki imajo zaključen četrti letnik gimnazije in niso opravili mature, so zanimivi **programi poklicnih tečajev**, ki omogočajo spremembo poklica v enem samem šolskem letu. Vključitev v poklicni tečaj omogoča pridobitev novih strokovnih znanj, splošni učni predmeti pa se upoštevajo iz prvotnega spričevala. V zadnjih letih je bilo največ zanimanja za program poklicnega tečaja Predšolska vzgoja. Obratno možnost ponuja vključitev v **maturitetni tečaj** kot obliko priprave na opravljanje splošne mature, četudi lahko osebe, ki so stare 21 let, pristopijo k opravljanju mature brez obiskovanja maturitetnega tečaja in tudi drugih izobrazbenih pogojev nasploh. Odra-

sli z zaključeno srednjo poklicno šolo lahko nadgradijo stopnjo izobrazbe v **programih poklicno-tehniškega izobraževanja**, ki so v razpisu označeni s kratico PTI. Posebnost le-teh je, da je kot vpisni pogoj navedena smer poklicne izobrazbe, v določenih primerih pa so navedeni še drugi pogoji (npr. zdravniško spričevalo, število let delovnih izkušenj). V praksi izobraževanja odraslih se med programi PTI najpogosteje izvaja Ekonomski tehnik, čedalje več vprašanj pa zaznavamo tudi za program Gastronomija, Logistični tehnik, Strojni tehnik ipd.

Novost, ki jo omogočajo prenovljeni srednješolski programi, je tudi možnost pridobitve **nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK)**, in to celo v primerih, ko posameznik formalnega šolanja ne zaključi v celoti. Posamezni izobraževalni programi namreč določajo, kateri strokovni moduli omogočajo potrditev poklicnega znanja pred komisijo za nacionalne poklicne kvalifikacije. NPK namreč predstavlja formalno priznano usposobljenost, ki je potrebna za opravljanje določenega poklica. Zajeten seznam kar 224-ih različnih programov priprav na preverjanje in potrjevanje NPK-jev je objavljen na zadnjih straneh novega razpisa za vpis.

Odrasli, ki so šolanje zaključili s splošno maturo, poklicno maturo (ali zaključnim izpitom oz. diplomo pred letom 2002) in tudi tisti, ki so opravili mojstrski, delovodski oz. poslovodski izpit – in imajo obenem tri leta delovnih izkušenj ter opravljen preizkus znanja iz slovenščine in matematike ali tujega jezika na ravni poklicne mature, lahko z izobraževanjem nadaljujejo na

Status udeleženca izobraževanja odraslih

Odrasli si ob vpisu v izobraževalne programe pridobijo **status udeleženca v izobraževanju odraslih**. S tem statusom si pridobijo pravico do strokovno organiziranega izobraževanja in do drugih pravic, določenih z Zakonom o izobraževanju odraslih².

Za udeležence izobraževanja odraslih, ki se izobražujejo po javno veljavnih programih osnovnošolskega, poklicnega, srednjega in višjega strokovnega izobraževanja in so mlajši od 27 let, je pomembna določba zakona, v katerem njihove pravice izenačuje s pravicami dijakov. Tako imajo ti udeleženci pravico do

zdravstvenega varstva iz obveznega zdravstvenega zavarovanja in pravico do drugih ugodnosti ter pravic (na primer: prevozi, štipendiranje, opravljanje začasnih ali občasnih del prek pooblaščenice organizacije za posredovanje dela) v skladu s posebnimi predpisi. Pogoj za koriščenje teh pravic pa je, da niso ali v delovnem razmerju, ali prijavljeni kot brezposelne osebe ali se ne izobražujejo v skladu s predpisi o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. Omenjene pravice je mogoče uveljavljati do dopolnjenega 27. leta starosti.

Status udeleženca odraslih pa preneha, ko udeleženec uspešno konča izobraževanje ali z izpisom iz tega izobraževanja.

² Uradni list RS, št. 110/2006

ravni višjega strokovnega izobraževanja. Razpis za vpis v višje strokovno izobraževanje je izšel februarja 2010. Na spletni strani Ministrstva za šolstvo in šport lahko najdemo informacijo o 25-ih različnih višješolskih strokovnih programih. Programi se tudi v izredni obliki študija praviloma izvedejo v dveh študijskih letih. Diploma višje strokovne šole pomeni raven izobrazbe 6/1. Njihova zanimivost je predvsem ta, da so programi izrazito praktično usmerjeni in da so nastali iz kadrovskega potreb gospodarstva.

V izobraževanju odraslih v Sloveniji se namenja posebna pozornost pravici do informiranja in svetovanja kot

Koristni spletni naslovi za programe srednješolskega in višješolskega izobraževanja odraslih:

- informacije o srednješolskih izobraževalnih programih, namenjenih tudi odraslim, in njihovih izvajalcih najdete na spletnem naslovu: www.mss.gov.si (sledite »izobraževanje odraslih« in »vpisi in financiranje izobraževanja«)
- seznam novih in prenovljenih srednješolskih programov je objavljen na portalu Ministrstva za šolstvo in šport: www.mss.gov.si/si/delovna_podrocja/srednjesolsko_izobrazevanje/programi_v_ss/#c5880
- več o značilnostih prenovljenih srednješolskih programov najdete na spletni strani Centra RS za poklicno izobraževanje: www.cpi.si/izobrazevalni-programi/znacilnosti-izobrazevalnih-programov.aspx
- več informacij o višješolskih študijskih programih je na spletni strani: www.vss-ce.com/VPS

pravici do brezplačne storitve pred, med in tudi po končanem izobraževanju. Svetovalci bomo odrasle še naprej opogumljali k vključitvi tudi v srednješolsko in višješolsko izobraževanje. Saj veste, da v svetovalnih središčih pravimo, da znanje razpira krila.

Alenka Sagadin Mlinarič
Svetovalno središče Maribor

Stanka Dolar:

Izjava

Bila sem poslovodja 8 let, svoje delo sem opravljala z veseljem, vendar sem iskala še nekaj... V prodajalni sem dobila od prijateljice informacije o programu predšolska vzgoja. Moja radovednost me je kaj hitro pripeljala do Ljudske univerze Velenje, kjer sem stopila v kontakt s svetovalno delavko gospo Biserko Plahuta. Prvi vtisi so bili enkratni. Prijazno mi je razložila potek izobraževanja in po našem pogovoru ni bilo več dvoma o vpisu.

Sledila so predavanja, izpiti, praksa; priznam, včasih je bilo kar naporno vse uskladiti; družino, šolo, službo, ampak ker so bila predavanja dobro načrtovana oz. se je dalo tudi dogovoriti, kaj predstaviti, sem šolanje uspešno opravila. Postala sem celo zlata maturantka, to mi je bilo v veselje in ponos.

Foto: BOBO

Dobila sem povabilo od predsednika Daniela Türka in ministra za šolstvo Lukšiča, da se udeležim sprejema zlatih maturantov na Brdu pri Kranju.

Novosti v visokoškolskem izobraževanju odraslih

Novosti v visokoškolskem izobraževanju prinaša t.i. Bolonjska deklaracija. Prinaša nove in prenovljene študijske programe, nov sistem študija (stopenjsko, vsebinsko, didaktično), enoten evropski visokoškolski prostor s sistemom primerljivih diplom, večjo mobilnost (lažji prehodi med različnimi programi, stopnjami ter študijem v EU), hitrejšo pot zaključka študija in s tem lažjo zaposljivost doma in v EU.

Tristopenjski študij

Visokoškolski študij je razdeljen na tri stopnje: diplomska, magistrska in doktorska stopnja. Diplomska stopnja (1. stopnja), je razdeljena na visokoškolski strokovni program in univerzitetni program. Namenjena je pridobivanju veščin in znanj, pomembnih za uspešen vstop v svet dela. Obe vrsti študijskega programa trajata tri leta (razen izjem). Krajši študijski programi pomenijo hitrejšo pot do zaposlitve. Magistrski študij (2. stopnja) traja dve leti (razen izjem). Namenjen je nadaljnjemu poglobljanju študija 1. stopnje ali dopolnitvi znanja z drugim področjem študija (kombinacija disciplin). Diplomant 2. stopnje je pripravljen za nadaljevanje študija in samostojno raziskovanje na doktorski ravni (3. stopnja) ali za vstop na trg dela.

Več informacij o visokoškolskih programih in fakultetah je na spletni strani:

www.vpis.uni-lj.si

Razpis za vpis v študijskem letu 2009/2010

Prehodnost med programi in stopnjami

Med programi in stopnjami je možna sprememba študija na isti stopnji. Možna je prehodnost med višješolskimi programi in programi 1. stopnje kot tudi prehod na drugo študijsko področje na višji stopnji, ob upoštevanju meril za prehodnost. V primeru, da študent želi po prvi stopnji zamenjati strokovno področje, lahko fakulteta za vstop na 2. stopnjo zahteva do največ 60 KT točk diferencialnih obveznosti, torej eno dodatno leto študija.

Vpis na univerzitetne programe tudi s poklicno maturo in 5. predmetom

Veliko visokoškolskih zavodov je v šolskem letu 2010/2011 ponudilo možnost vpisa na univerzitetne študijske programe 1. stopnje kandidatom, ki so zaključili izobraževanje s poklicno maturo in opravljenim 5. predmetom v okviru splošne mature.

Novosti v Razpisu Univerze v Ljubljani, Univerze v Mariboru, Univerze na Primorskem, Univerze v Novi Gorici in samostojnih visokoškolskih zavodov za vpis v študijskem letu 2010/2011

V Razpisu so poleg informacij za vpis v koncesionirane dodiplomske študijske programe objavljene tudi informacije za vpis v nekoncesionirane dodiplomske študijske programe zasebnih samostojnih visokoškolskih zavodov. Ker ti študijski programi niso koncesionirani, se tako za redni kot za izredni študij plačuje šolnina.

Pogosta vprašanja

Ali obstaja starostna omejitev za vpis v redne in izredne visokošolske študijske programe? Za vpis v redne ali izredne visokošolske študijske programe ni starostne omejitve.

Ali se lahko tudi zaposleni kandidat prijavi za redni študij? Zaposleni kandidat se lahko prijavi za redni študij, vendar kot zaposleni nima pravic, ki izhajajo iz statusa študenta (ob upoštevanju poteka študijskega programa).

Študent lahko enkrat v času študija ponavlja letnik ali spremeni študijski program ali smer v rednem načinu študija, potem se lahko izobražuje samo v izrednem načinu študija.

Mojca Sikošek
Svetovalno središče Ljubljana

Priznavanje in vrednotenje predhodno pridobljenega znanja

Ljudje se ne učimo le v šoli in v okviru raznih izobraževanj, pač pa tudi priložnostno, česar pa se velikokrat niti ne zavedamo. Znanje, ki si ga pridobimo na ta način, je pogosto zelo bogato, vendar nam ne prinaša javnega priznanja, vsaj dokler se ne odločimo, da ga bomo dokazali. To lahko storimo na različne načine: s predložitvijo dokazil, kot so spričevala, potrdila, izdelki, storitve ipd., ali pa z različnimi preizkusi znanj in spretnosti, če na podlagi dokazil ni mogoče v celoti dokazati pridobljenega znanja.

Slovenska svetovalna središča za izobraževanje odraslih se pri svojem delu vse pogosteje srečujemo s posamezniki, ki jih priznavanje in vrednotenje predhodno pridobljenega znanja zanima in si želijo pridobiti nacionalno poklicno kvalifikacijo (NPK). Le-to je mogoče pridobiti z dokončanjem programa poklicne oziroma strokovne izobrazbe ali po delih (modularno zgrajenega) programa na eni ter s preverjanjem in potrjevanjem NPK na drugi strani. Pri tem udeleženec dobi certifikat NPK, ki je javno veljavna listina, s katero dokazuje usposobljenost za opravljanja določenega poklica ali sklopov nalog znotraj poklica.

Nacionalne poklicne kvalifikacije so namenjene:

- odraslim, ki nimajo javnoveljavne listine o poklicni ali strokovni izobrazbi,
- odraslim, ki imajo poklicne kompetence (izkušnje, znanje, spretnosti),
- tistim, ki želijo napredovati v poklicni karieri, ne da bi morali za to pridobiti tudi višjo raven poklicne izobrazbe.

Natančen seznam vsem NPK, skupaj s poklicnimi standardi in katalogi standardov strokovnih znanj in spretnosti ter organizacijami – izvajalkami postopkov, ponuja spletna stran www.nrpslo.org. Za pomoč pri odločanju za NPK se lahko obrnete na svetovalna središča za izobraževanje odraslih isio.acs.si/sredisca.

Priprave na preverjanje in potrjevanje znanj za pridobitev certifikata NPK izvajajo pooblaščen ustanove v Sloveniji ter pooblaščen izpitni centri, kjer lahko pridobite certifikat NPK za ustrezno področje.

Skupaj s poslovno skupino Sava Svetovalno središče Gorenjska vzpostavlja sistem za vrednotenje neformalnega znanja na področju gumarstva. V okviru projekta odkrivamo obstoječa in manjkajoča znanja zaposlenih v gumarski industriji (s pomočjo v ta namen razvitega e-orođja). V nadaljevanju bomo pripravili učni program za pridobitev manjkajočih znanj in portfelj (zbirno mapo) znanj za posameznega zaposlenega ter nazadnje z interno diplomom validirali njihovo neformalno znanje s področja gumarstva.

Pomena priznavanja neformalno in priložnostno pridobljenih znanj in spretnosti se vedno bolj zaveda tudi Evropska unija, ki z različnimi projekti razvoj sistema v Sloveniji tudi finančno podpira. Če vas zanimajo te možnosti, se obrnite na vam najbližje svetovalno središče za izobraževanje odraslih.

*Maja Radinovič Hajdič, Tanja Sovulj in Lea Zlodej
Svetovalno središče Gorenjska*

Razvoj poklicne kariere in novi poklici

Danes se odrasli vse življenje tako ali drugače učimo novih stvari – enkrat zaradi zahtev dela, drugič pa zaradi lastne želje in potreb zasebnega življenja. Drži pa tudi napoved, da bo vsak izmed nas v svojem delovnem obdobju opravil več različnih poklicev in delal na različnih področjih.

Na podlagi naših dosedanjih izkušenj težko z gotovostjo napovemo poklice, ki bodo zelo iskani in dobro plačani v bodočnosti. V vsakem primeru pa se bodo novi poklici pojavljali. Spomnimo se samo primera mobitelov. Dobrih deset let je minilo, odkar smo jih začeli množično uporabljati. Pojav mobitela na trgu je pomenil, da smo dobili nova delovna mesta in nove poklice – proizvajalce, prodajalce, serviserje, montažerje anten, računalniške

strokovnjake za pripravo programov in zagotavljanje nemotenega delovanja teh, danes nepogrešljivih pripomočkov velike večine prebivalcev.

Vsi odrasli, ki se na lastno pobudo ali zaradi brezposelnosti, želijo učiti in se usposabljanje, se sprašujejo o tem v kateri smeri in za kakšen poklic se splača učiti. Podobno vprašanje si zastavljamo tudi svetovalci v svetovalnem središču. Na splošno lahko rečemo, da je danes najmanj poklicna izobrazba nujno potrebna. Še bolje pa je, če si pridobimo srednjo izobrazbo. Poleg izobrazbe potrebujemo osnovna računalniška znanja in pogovorno znanje vsaj enega tujega jezika. To in pa večine medsebojnega sporazumevanja in sobivanja bomo v prihodnje zagotovo potrebovali pri našem delu in v vsakdanjem življenju.

V vsakdanjem življenju lahko že sedaj ugotovljamo da je na trgu dela povpraševanje po: montažerjih različnih strok, poklicih v gradbeništvu in strojništvu, turizmu, varovanju okolja, pomoči in negi starejših, zdravstvu, ekološkemu pridobivanju hrane in energije itd.

V zadnjih letih so se pojavili in že uveljavili novi poklici kot so: mehatronik, različni montažerji, socialni oskrbovalci oziroma osebe, ki nudijo pomoč drugim, okoljevarstveni tehniki, gastronomi, informatiki in računalničarji, organizatorji socialne mreže, novi poklici v turizmu.

Opazen je tudi trend, da novi poklici v veliki meri združujejo različne stroke in specialnosti. Poleg naštetih poklicev je tak primer tudi gospodarski inženir, ki obsega osnovno poklicno usmeritev (gradbeništvu, strojništvu, elektrotehniko) in znanja organizacije in trženja. V vseh poklicih pa so vedno bolj potrebne večine kvalitetnega medsebojnega komuniciranja, povezovanja, spoštovanja različnosti in drugačnosti.

Večina strokovnjakov soglaša s tem, da bo v prihodnje največ dela in priložnosti na področjih:

- okolju prijaznih energij in varovanju okolja,
- diskontnih trgovin, izdelkov in storitev za domače živali,
- lokalnih poslov in lokalnih dobaviteljev,
- vseživljenjskega učenja,
- turizma in informacijskih tehnologij,
- zdravja, dobrega počutja in osebnih storitev,
- pomoči v gospodinjstvu in na splošno trga in storitev za starejše.

Alojz Sraka

Svetovalno središče Murska Sobota

Za pomoč pri razvijanju poklicne kariere, najdete koristne informacije in pripomočke, tudi na naslednjih spletnih portalih:

– www.mojaizbira.si

– apl.ess.gov.si/eSvetovanje

Možnosti izobraževanja za zaposlene in izkušnje iz projekta Svetovanje na delovnem mestu

Priča smo izjemno hitrim tehnološkim in družbenim spremembam. Usvajanje novih znanj in nenehna osebna rast so nuja sodobnega sveta. Uspešna podjetja se zavedajo, da s širjenjem znanj v podjetju vsi dosegajo boljše rezultate. Ob današnji gospodarski krizi je potrebno prisluhniti potrebam zaposlenih (delovna mesta nikjer več niso zagotovljena), kar pripomore med drugim tudi k boljši klimi v podjetju. Uspešne kariere posameznika si več ne moremo predstavljati brez **ključnih kompetenc** (učinkovita komunikacija, timsko delo, odločanje, upravljanje s časom in stresom, soočanje s problemi in konflikti, veščine javnega nastopanja, računalništvo, tuji jeziki...). Za zaposlenega ima izključenost iz vseživljenjskega učenja lahko številne posledice, in sicer je bolj ogrožen na delovnem mestu, je težje zaposljiv ob izgubi dela, je socialno izključen, slabše razume družbeno-ekonomsko dogajanje...

Delodajalce pogosto zanima, kako sodelavce narediti bolj zavzete in motivirane ter kako omogočiti njihovo strokovno rast. Eden izmed dobrih načinov motiviranja je tudi **svetovanje na delovnem mestu**, ki omogoča, da zaposleni postanejo bolj osveščeni o pomenu vseživljenjskega učenja in so bolj motivirani za vseživljenjsko učenje (vsebine za delo, osebni razvoj in aktivno državljanstvo).

V Razvojno izobraževalnem centru Novo mesto smo v okviru projekta Center vseživljenjskega učenja Dolenjska brezplačno izvajali informiranje in svetovanje v podjetjih JV regije: Dana d. d., Kovinotehna MKI d. o. o., REM d. o. o., Tilia d. d., Adria Mobil d. o. o. in Pošta Slovenije d. o. o. Svetovanje je potekalo po dogovoru s kadrovske službo oziroma z vodstvom podjetja. Izpeljali smo tudi skupinske oblike svetovanja s predavanji, za katera je podjetje izkazalo interes, npr. predstavitev gradiv za samostojno učenje angleščine, sodobni načini učenja računalništva – spletno učenje računalništva, komunikacija s težavnimi strankami, predstavitev mojstrskih izpitov itd. Zaposlene so obveščale kadrovske službe, ponekod sindikalni zaupnik, objavljali smo prispevke v internih glasilih in na intranetu.

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih v podjetju zajema pomoč pri vključevanju v izobraževanje, pomoč pri organiziranju izobraževanja (skupinskih in individualnih izobraževalnih oblik), pomoč pri izpeljavi učenja in pomoč pri priznavanju predhodno

Pregled aktualnih možnosti izobraževanja odraslih za spopolnjevanje za delo si lahko ogledate na spletni strani:
– pregled.acs.si

pridobljenih znanj in spretnosti. Svetovanja so se udeležili zaposleni različnih starosti, ki so že razmišljali o izobraževanju, pa tudi tisti, ki smo jih k temu šele spodbudili. Zanimali so jih programi izobraževanja za pridobitev izobrazbe in krajši programi izpopolnjevanja in usposabljanja v lokalnem okolju.

Svetovanje na delovnem mestu daje pozitivne rezultate in učinke pri vseh vključenih, delodajalcih, zaposlenih in svetovalkah. Z veseljem ugotavljamo, da pristop prispeva tudi k nadaljnjem sodelovanju, ohranjanju stikov in organiziranju različnih izobraževanj.

Barbara Ivanež
Svetovalno središče Novo mesto

Svetovanje na delovnem mestu v podjetju Kovinotehna MKI d. o. o., maj 2010

Svetovanje in izobraževanje za zaposlene

Čas recesije in hitrih sprememb je prinesel tudi določene posledice. Trgi se zapirajo, ljudje ostajajo brez služb. Leta in leta so delali in niso razmišljali, da se bodo časi spremenili. Pred njimi je čas negotovosti, ukvarjajo se z vprašanji: »Kako bom preživljal sebe, svojo družino? Star sem, kdo me bo sploh še vzel na delo, za upokojitev pa mi še veliko manjka...« Stiske so velike. Kako ljudem pomagati?

Direktor podjetja Meblo JOGI je prepričan, da je IZOBRAŽEVANJE pomembna rešitev za izhod iz osebne in družbene krize. Na Svetovalno središče Nova Gorica se je obrnil s prošnjo za predstavitev izobraževalnih možnosti v okolju. Z največjim veseljem smo se vabilu odzvale in se dogovorile za prvi sestanek. Predstavil

nam je situacijo v njihovem podjetju: »Nekatere delavce bomo morali odpustiti, ena skupina je že na čakanju...«

Direktor si je zelo prizadeval za ugodno rešitev, ki bi vsem »odprla nova vrata«, in me smo jim na tej točki lahko zelo pomagale. Predstavile smo vlogo Svetovalnega središča za izobraževanje odraslih in predlagale, da pripravimo za to skupino ljudi predstavitev, ki jih bodo poskušale motivirati za nadaljnje izobraževanje in učenje. Pokazale bi jim veliko možnosti nadaljnjega izobraževanja, možnost sofinanciranja izobraževanja ter možnost skupinskega ali individualnega svetovanja – vse seveda z veliko mero pozitivne energije. Dogovorili smo se za nekaj srečanj, ki se jih je udeležil tudi direktor sam. V uvodu je zaposlenim predstavil situacijo v podjetju, ki »ni rožnata, naročil ni, za vse ne bo dela« Kot obliž na rano pa smo nastopile svetovalke s predstavitvami, ki odpirajo nove možnosti, priložnosti za pogovore, ki jih ljudje v stiski in ob izgubi službe še kako potrebujejo.

Direktor je bil nad predstavitvami navdušen, odličen je bil tudi odziv prisotnih. Odločil se je, da podobne predstavitve izvedemo za vse njihove zaposlene, da se še bolj zavedo pomembnosti vseživljenjskega učenja.

Presrečne smo bile, ko smo izvedele, da smo jih spodbudile k odločitvi za nadaljnje šolanje, vključevanje v različne tečaje – jezikovne, računalniške, tečaje retorike... Lepo nam je bilo slišati, da so tudi zaposleni sami vprašali direktorja, kdaj bo pa za njih ta predstavitev, češ da tudi oni potrebujejo nove informacije in spodbudo. Dale smo vse od sebe in izplačalo se je.

*Ksenija Petek in Anja Nemeč
Svetovalno središče Nova Gorica*

*Izjava direktorja Meblo Jogi in sodelavcev
Kot je v uvodnih besedah zapisano, se družba Meblo Jogi d.o.o. Nova Gorica v kriznih časih recesije še posebej zaveda pomena pridobivanja novih znanj za zaposlene. Hitre gospodarske spremembe sodobnega časa prinašajo s seboj tudi potrebo po fleksibilni delovni sili in prav izobraževanje in usposabljanje, ki smo ga za naše zaposlene izvedli s pomočjo Svetovalnega središča Nova Gorica, je nepogrešljiv doprinos za vsakega posameznika, ki se bo z novimi usvojenimi znanji lahko konkurenčno predstavil na trgu dela. Za pomoč pri izvedbi projekta dodatnih usposabljanj za zaposlene družbe smo več kot hvaležni strokovni podpori LUNG-a in se veselimo naših prihodnjih sodelovanj.*

Možnosti izobraževanja za brezposelne

Posledice globalne ekonomske in finančne krize so zelo spremenile stanje na trgu dela v naši državi, kažejo pa se predvsem v naraščanju stopnje brezposelnosti, ki je bila aprila 2010 v Sloveniji 10,6-odstotna.

Vlada RS je za povečanje usposobljenosti in izobrazbene ravni brezposelnih in s tem povečanja njihove konkurenčnosti in zaposlitvenih možnosti na trgu dela sprejela kar nekaj ukrepov. Znotraj aktivne politike zaposlovanja najdemo razne programe izobraževanja, usposabljanja in zaposlovanja. Programi za iskalce zaposlitve se delijo na:

- usposabljanje za iskanje zaposlitve,
- usposabljanje za delo in poklic,
- spodbujanje zaposlovanja,
- samozaposlovanje.

Obseg sredstev, namenjenih povečevanju zaposlitvenih možnosti brezposelnih, je velik, prav tako pa je veliko programov, v katere se lahko vključujejo brezposelni, kot so programi za razvoj pismenosti, za pridobitev izobrazbe in poklica, programi za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij po certifikatnem sistemu ter različna izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela.

Javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle omogočajo pridobitev splošne, poklicne ali strokovne izobrazbe. Brezposelne osebe imajo z vključitvijo v njih priložnost, da dokončajo šolanje ali pridobijo izobrazbo za poklic, po katerem delodajalci povprašujejo. To so programi:

- **splošnega izobraževanja** (osnovna šola za od-

Več informacij najdete na spletnih straneh:

Spletna stran Zavoda RS za zaposlovanje

– www.ess.gov.si/

EURES - evropski portal za zaposlitveno mobilnost

– www.ess.gov.si/eures

rasle, programi splošnih in strokovnih gimnazij, vključno z maturitetnimi tečaji),

- **poklicnega in strokovnega izobraževanja** (programi za pridobitev nižje poklicne, srednje poklicne in srednje strokovne izobrazbe, vključno s poklicnimi tečaji ter programi za pridobitev višje strokovne izobrazbe),
- **dodiplomskega izobraževanja** (programi za pridobitev visoke strokovne in univerzitetne izobrazbe) ter
- **splošni neformalni javnoveljavni program** (projektno učenje za mlajše odrasle – PUM)

Razvoju pismenosti brezposelnih so namenjeni javnoveljavni programi **usposabljanja za življenjsko uspešnost** (programi UŽU) in **programi računalniškega opismenjevanja**.

Programi **nacionalnih in temeljnih poklicnih kvalifikacij (NPK)** omogočajo pridobitev javnoveljavnega potrdila oz. spričevala, ki dokazuje posameznikovo usposobljenost za opravljanje poklica.

Stanislava Grubar:

S pomočjo Svetovalnega središča do zaposlitve in vpisa v šolo

Za Svetovalno središče sem izvedela na Zavodu RS za zaposlovanje, kamor sem se prijavila po izgubi zaposlitve. Svetovalka mi je povedala, da lahko obiščem Svetovalno središče tudi v Šentjerneju, kjer živim, in da mi bodo tam pomagali pri iskanju zaposlitve. Ko sem šla prvič v središče, me je bilo strah, čutila sem »en knedelj« v grlu. Potem pa sem videla, da je bil ves strah odveč, saj me je sprejela prijazna svetovalka. S svetovalko sva napisali vloge za zaposlitev, se pogovorili o primernih delovnih mestih zame in poiskali prosta delovna mesta. Vloge sem odposlala in prejela povabilo na razgovor. Dobila sem zaposlitev, kamor z veseljem odhajam in se dobro počutim. Svetovalki sem zaupala svoje izkušnje z dosedanjim šolanjem, potem pa sva

se pogovorili o nadaljevanju slednjega. Čeprav sem vedno rajši delala, kot pa hodila v šolo, sedaj na to gledam drugače. Trenutno se učim računalništva. Z veseljem tipkam in spoznavam računalnik. Veselim se, da bom uporabljala internet. Za nadaljevanje šolanja pa sem spodbudila tudi svojo prijateljico. V šolo sem se že vpisala in ni me strah, saj vem, da bom dobila pomoč v središču.

Brezposelni se lahko vključujejo tudi v **tečaje in druga krajša usposabljanja** za opravljanje konkretnih del in nalog na različnih delovnih področjih (tuji jeziki, uporaba računalnika, upravljanje različnih strojev, vozil in naprav, gradbena dela, računovodstvo, knjigovodstvo, upravni postopek in podobno) ter tako pridobijo dodatna ali nadgradijo že obstoječa znanja, veščine in spretnosti.

Kar nekaj je tudi podpornih programov in dejavnosti (program **učna pomoč**, dejavnosti **Središč za samostojno učenje**, **Centrov za vseživljenjsko učenje – CVŽU**, **študijskih krožkov**, ...), ki povečujejo učinkovitost učenja in izenačujejo možnosti za učenje, zlasti na področju neformalnega izobraževanja.

Bernarda Mori Rudolf
Svetovalno središče Koroška

Možnosti sofinanciranja izobraževanja

Izobraževanje odraslih je v večini primerov povezano s stroški (šolninami, tečajninami idr.) pri katerih za naložbo potrebujemo kar nekaj kapitala (finančnega). K sreči je v našem izobraževalnem sistemu in sistemu nasploh kar nekaj možnosti za pridobitev sredstev za izobraževanje ali za povrnitev že opravljenih naložb v izobraževanje.

Javni razpisi in javni pozivi:

V preteklem letu je bilo objavljenih kar nekaj javnih razpisov s prijavo na katere ste lahko pridobili ali povrnili svoje naložbe v izobraževanje. Naj omenim le dva, ki sta bila najbolj odmevna:

- 1 Javni razpis za sofinanciranje šolnin za zmanjševanje izobrazbenega primanjkljaja v šolskih letih 2007/2008, 2008/2009 in 2009/2010.** Sredstva razpisa so namenjena sofinanciranju izobraževanja odraslih v šolskih letih 2007/2008, 2008/2009 in 2009/2010 za zaključen letnik po programu nižjega poklicnega, srednjega poklicnega, srednjega strokovnega, poklicno tehniškega, gimnazijskega izobraževanja ali za zaključeno izobraževanje po teh programih z maturo (splošno ali poklicno) ali z zaključnim izpitom in sofinanciranje v celoti opravljenega delovodskega, poslovskega ali mojstrskega izpita. Najdete ga na spletni strani www.sklad-kadri.si/index.cgi?jezik=slo&kat=533.
- 2 Javni razpis Zavoda RS za zaposlovanje z naslovom »Znanje uresničuje sanje«** omogoča zaposlenim odraslim sofinanciranje jezikovnih in računalniških tečajev ter sofinanciranje pridobitve nacionalnih poklicnih in temeljnih kvalifikacij. Našli ga boste na spletni strani www.ess.gov.si/iskalci_zaposlitve/programi_za_iskalce_zaposlitve/usposabljanje_za_delo_in_poklic/zus_-_znanje_uresnicuje_sanje.

Programi za iskalce zaposlitve so namenjeni brezposelnim in jih razpisuje Zavod RS za zaposlovanje. Objavljeni so na www.ess.gov.si/iskalci_zaposlitve/programi_za_iskalce_zaposlitve.

Zagotovo bo tudi letos objavljen kakšen zanimiv javni razpis, zato budno spremljajte spletno stran Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije www.sklad-kadri.si in spletno stran Zavoda RS za zaposlovanje www.ess.gov.si, kjer so omenjeni razpisi objavljeni.

Štipendije:

Kadrovske štipendije so namenjene povezovanju človeških virov in zaposlovalne sfere. Podjetja lahko preko dolgoročnega načrtovanja zagotovijo razvoj ustreznih kadrov in na ta način spodbujajo razvoj podjetij. Informacije o kadrovske štipendijah najdete na spletni strani Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije www.sklad-kadri.si. Ponekod lahko informacije o kadrovske štipendijah zasledite na spletnih straneh ali v glasilih podjetij, ki štipendije razpisujejo.

Državne štipendije se dodeljujejo upravičencem, ki izpolnjujejo splošne pogoje iz Zakona o štipendiranju. Več informacij najdete na www.mdds.gov.si.

Zoisove štipendije so štipendije za nadarjene dijake in študente. Vse informacije najdete na spletni strani Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije www.sklad-kadri.si.

Štipendije za študij v tujini:

Kar nekaj razpisov za štipendije za študij v tujini najdete na spletni strani Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije www.sklad-kadri.si in na spletni strani Centa RS za mobilnost in evropske programe (CMEPIUS) www.cmeplus.si, kjer najdete različne možnosti za financiranje vašega študija ali vseživljenjskega učenja v tujini.

Kreditni za študij in izobraževanje:

Informacije o kreditih za študij najdete na spletni strani Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije www.sklad-kadri.si in na spletnih straneh večine bank.

Grundtvig delavnice

Grundtvig delavnice so namenjene vsem, ki ste

starejši od 18 let in nimate statusa dijaka ali študenta ter si želite pridobiti mednarodno neformalno učno izkušnjo, ki ni vezana na poklicno in strokovno usposabljanje.

Vse informacije najdete na spletni strani CMEPIUS-a www.cmepius.si/vzu/grundtvig/delavnice/podpora.aspx. Tu najdete katalog, kjer lahko izberete vam ustrezno delavnico, vzpostavite stik z organizatorjem, mu pošljete prijavitni obrazec za udeležence ter se po odobritvi s strani organizatorja podate novim učnim izkušnjam naproti. Pomembna informacija je, da potne stroške in stroške nastanitve krije organizator.

Na omenjeni spletni strani najdete tudi seznam organizacij – Centrov vseživljenjskega učenja, ki so vam lahko v pomoč pri iskanju in izbiri ustrezne delavnice.

Našteli smo osnovne vire, kjer lahko poiščete sredstva za pohod po izobraževalni poti. Za vse dodatne informacije smo vam vedno na voljo v štirinajstih svetovalnih središčih za izobraževanje odraslih po vsej Sloveniji.

Nataša Kršak
Svetovalno središče Posavje

Ida Škerlj:

S pomočjo Svetovalnega središča do brezplačnega usposabljanja v tujini

S svetovalko sem se srečala na Yureni, šoli tujih jezikov. Prišla nam je predstaviti Grundtvig delavnice. Spodbudila nas je, da se prijavimo. Sami smo si poiskali temo v katalogu, svetovalka pa nam je pomagala pri prijavi. Bili smo na umetniških delavnicah v Varšavi na Poljskem: Joy of creating. Za vseh enajst udeležencev je bilo poskrbljeno za vse. Bili smo Evropa v malem (Poljaki, Danci, Litvanke, Bolgar, Romunka in Slovenci), kar pa je tudi namen Grundtvig delavnic - izmenjava kultur, druženje in komuniciranje. Čudovita izkušnja, ki jo priporočam tudi vam. Obrnite se na svetovalno središče, kjer vam bodo dali več informacij o Grundtvig delavnicah.

KOLOFON

INFO-ISIO-2010: Publikacijo sta uredili Tanja Vilič Klenovšek in Andreja Dobrovoljc, Andragoški center Slovenije. Časopis je nastal v okviru dejavnosti štirinajstih slovenskih Centrov vseživljenjskega učenja. Operacijo (dejavnost Centrov vseživljenjskega učenja) delno financirata Ministrstvo za šolstvo in šport ter Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Izvaja se v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja, prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

Prispevke so pripravili: sodelavci 14 svetovalnih središč za izobraževanje odraslih, ki delujejo v okviru dejavnosti 14 Centrov vseživljenjskega učenja in sodelavki Andragoškega centra Slovenije. **Fotografije:** arhiv svetovalnih središč za izobraževanje odraslih, **Oblikovanje in prelom:** Irena Hlede, Pro anima d.o.o., **Tisk:** Bograf, **Naklada:** 6.500 izvodov. **Izdano:** september 2010.

Svetovalna središča za izobraževanje odraslih

Že nekaj let pod strokovnim vodstvom Andragoškega centra Slovenije delujejo Svetovalna središča za izobraževanje odraslih. Namenjena so vsem, ki **se želite vključiti** v različne formalne in neformalne oblike izobraževanja, vsem, ki **se že izobražujete**, a potrebujete kakršen koli nasvet ali pomoč v zvezi z vašim izobraževanjem, pa tudi vsem, ki **ste izobraževanje že zaključili** in se sprašujete: »Kaj pa zdaj?«

V središču ISIO vas pričakujejo prijazni in strokovno usposobljeni svetovalci in svetovalke. Svetovanje poteka v prijetnem okolju, nepristransko in zaupno.

Skozi enega ali več svetovalnih razgovorov se z vami pogovarjajo in vam svetujejo:

- pri odločanju za **izbiro vrste izobraževanja**;
- pri **načrtovanju vaše osebne in poklicne kariere**;
- pri **vrednotenju vaših sposobnosti, izkušenj in znanja** z razgovorom in s pomočjo različnih svetovalnih pripomočkov;
- pri **pripravi osebnega izobraževalnega načrta**;
- pri **premagovanju učnih in drugih težav**, ki so povezane z izobraževanjem;
- pri **načrtovanju in spremljanju** vašega izobraževanja;

- po **zaključenem izobraževanju** kako poiskati delodajalca in kako mu učinkovito predstaviti svoje znanje, izkušnje in zmožnosti.

Obisk v svetovalnem središču je za uporabnike brezplačen. Podpirata in financirata ga Ministrstvo za šolstvo in šport ter Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada v okviru Centrov vseživljenjskega učenja.

V Sloveniji deluje 14 ISIO Svetovalnih središč. Poleg svetovanja na sedežu središča svetovalci delujejo tudi v drugih krajih. Informacijo, nasvet ali pomoč lahko poiščete tudi po telefonu ali elektronski pošti. Za osebno svetovanje priporočamo, da se nam najavite po telefonu.

Svetovalna središča imajo poleg neposrednega svetovanja še druge naloge. V svojem lokalnem okolju se tesno povezujejo z drugimi izobraževalnimi organizacijami, s ponudniki različnih svetovalnih storitev in z vsemi pomembnimi institucijami, nosilkami razvoja. S tem središča lahko ljudem zagotovijo celovito in kakovostno obravnavo ter celostno podporo.

Poiščite nas v svojem najbližjem Svetovalnem središču!

Zdenka Nanut Planinšek

Regionalno Svetovalno središče Koper – Capodistria

Svetovalna središča za izobraževanje odraslih

- 1 **Svetovalno središče Gorenjska, LU Jesenice**, Cesta Cirila Tavčarja 3a, Jesenice, tel: 04 583 38 05
- 2 **Regionalno Svetovalno središče Koper, LU Koper**, Cankarjeva 33, Koper, tel: 05 612 80 06, 040 469 521
- 3 **Svetovalno središče Koroška, MOCIS**, Partizanska 16, Slovenj Gradec, tel: 02 884 64 07, 051 224 942
- 4 **Svetovalno središče Ljubljana, CDI Univerzum**, Grošljeva ulica 4, Ljubljana, tel: 01 510 22 70
- 5 **Svetovalno središče Maribor, AZM – LU Maribor**, Maistrova ulica 5, Maribor, tel: 02 234 11 34
- 6 **Svetovalno središče Murska Sobota, LU Murska Sobota**, Slomškova 33, Murska Sobota, tel: 02 536 15 76, 031 637 243
- 7 **Svetovalno središče Nova Gorica, LU Nova Gorica - LUNG**, Cankarjeva 8, Nova Gorica, tel: 05 335 31 19, 041 607 170
- 8 **Svetovalno središče Novo mesto, RIC Novo mesto**, Ljubljanska cesta 28, Novo mesto, tel: 07 393 45 52, 031 701 191
- 9 **Svetovalno središče Posavje, LU Krško**, Dalmatinova 6, Krško, tel: 07 488 11 70 (62), 051 306 113
- 10 **Svetovalno središče Postojna, LU Postojna**, Ljubljanska cesta 2, Postojna, tel: 05 721 12 82 (89), 031 379 944
- 11 **Svetovalno središče Ptuj, LU Ptuj**, Mestni trg 2, Ptuj, tel: 02 749 21 55
- 12 **Svetovalno središče Velenje, LU Velenje**, Titov trg 2, Velenje, tel: 03 898 54 70
- 13 **Svetovalno središče Zasavje, Zasavska LU**, Trg svobode 11a, Trbovlje, tel: 03 563 11 91
- 14 **Svetovalno središče Žalec, UPI – LU Žalec**, Ulica Ivanke Uranjek 6, Žalec, tel: 03 713 35 65, 03 713 35 76